

VATTENTJÄNSTPLAN FÖR MALMÖ

Granskningsutlåtande

Augusti 2025

Innehåll

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA REMISSYTTRANDE, RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE	3
SAMRÅDSREDOGÖRELSE – VATTENTJÄNSTPLAN FÖR MALMÖ	3
RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE	7
YTTRANDE I SIN HELHET	8
BILAGA 2. SÄNDLISTA FÖR REMISSUTSKICK.....	11

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA REMISSYTTRANDE, RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE

Malmö stad

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Stadskontoret

Länsstyrelsen Skåne

Region Skåne

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns
vattendistrikt

Skånska kommuner

Vellinge kommun

Kommunala bolag, kontor mfl

VASYD

Statliga verk och myndigheter, nätverk och institut

GRANSKNINGSUTLÅTANDE – Vattentjänstplan för Malmö

Planens innehåll

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska det finnas en vattentjänstplan, antagen av kommunfullmäktige i varje kommun. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen är ett vägledande dokument som beskriver nuläge och behov samt antagna strategier kopplade till dag- och skyfallshantering. Vattentjänstplanen innehåller således inga nya beslut. Aktuell vattentjänstplanen har inte bedömts ha någon betydande miljöpåverkan.

I vattentjänstplanen beskrivs bland annat åtgärder för att:

- skapa säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet
- skapa säker distribution av dricksvatten
- uppfylla dagens, och kända framtida, krav på rening av spillvatten
- säkerställa kapacitet för tätortsutbyggnad
- minska föroreningsbelastning på hav och vattendrag via dagvattnet
- den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall

Vattentjänstplanen kommer att utgöra ett kunskapsunderlag till nästkommande översiktsplan samtidigt som den, inom vissa frågeställningar bidrar med en ökad detaljeringsgrad av den gällande översiktsplanen. Vattentjänstplanens tidsperspektiv är tolv år, men vissa åtgärder har en längre genomförandetid.

Genomförande av remissen

Förslag till *Vattentjänstplan för Malmö* har varit på granskning under perioden 29 april 2025 till 30 maj 2025. Remisshandlingarna fanns under remissperioden tillgängliga i sin helhet på kommunens hemsida. Möjlighet gavs att lämna skriftliga synpunkter antingen digitalt eller via post. Under perioden hölls en fysisk och en digital informationsträff med möjlighet för myndigheter, organisationer och allmänheten att delta. Remissförslaget remitterades enligt sändlista (bilaga 2), varav cirka 100 fastighetsägare, 7 yttranden inkom. I detta granskningsutlåtande refereras och kommenteras framförda synpunkter och invändningar. Samtliga yttranden återges i sin helhet i bilaga 1.

Fortsatt process

Synpunkterna som inkommit under granskningen har bidragit till att förbättra planen inför framtagandet av antagandehandlingen. De har bidragit till att exempelvis identifiera frågor, oklarheter och målkonflikter som behöver bearbetas eller förtydliga, beroende på vad det gäller. Inför antagandet av *Vattentjänstplan för Malmö* har materialet justerats i enlighet med granskningsutlåtandet. Planerat antagande av vattentjänstplanen är i slutet av år 2025 i kommunfullmäktige. Strategin ska, där så är aktuellt, införlivas i översiktsplanen. Vidare bedöms planens antagande kunna möjliggöra en avaktualisering av *Skyfallsplan för Malmö* (KS 2017) samt *Dagvattenpolicy för Malmö* (2000).

Övergripande justeringar i Vattentjänstplan för Malmö efter remissen

Utifrån inkomna remissyttranden har smärre uppdateringar, kompletteringar och förtydliganden i *Vattentjänstplan för Malmö* genomförts.

Avstående och inget att erinra

Region Skåne, VA SYD och Stadskontoret, Malmö stad avstår från att lämna yttranden. **Vellinge kommun** svarar att de inte har några kommentarer till gjorda justeringar.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Malmö stad

Miljönämnden, konstaterar att granskningsversionen har förtydligat några av nämndens synpunkter från samrådet och att planen visar på nuläget för de allmänna VA-tjänsterna och behoven framåt. Däremot anger planen fortsatt inte någon ambitionsnivå eftersom mål och åtgärder inte är tidsatta, prioriterade eller mätbara. Miljönämnden anser att planen behöver hanteras i VA SYDs och Sydvattnens beslutande instanser för att bli relevant.

Miljönämnden önskar att planens åtgärd rörande de allmänna vattentjänsternas påverkan på miljö-kvalitetsnormerna för vatten initieras snarast och att det sker i form av ett stadsövergripande arbete med strategisk vattenplanering.

Miljönämnden önskar att det förtydligas att det är fastighetsägarens ansvar, d.v.s. fastighet- och gatukontorets att ta fram en utredning gällande stadens koloniområden.

Miljönämnden menar att Toarps Ekobys dricksvattenanläggnings (och inte enbart avloppsanläggnings) status och eventuella framtida behov behöver beskrivas.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Planen bygger på bedömningar och beslut fattade av VA SYD respektive Sydvatten i enlighet med respektive organisations uppdrag och delegation för beslut. Att lyfta redan fattade beslut till beslutande instanser påverkar inte beslutens giltighet utan skapar snarare en risk för otydlighet.

Fastighets- och gatukontoret instämmer i behovet av ett stadsövergripande arbete med strategisk vattenplanering. Detta ligger dock utanför planens syfte.

Fastighets- och gatukontoret instämmer i att det ligger i fastighet- och gatukontorets ansvar att ta fram en utredning gällande avloppshantering i stadens koloniområden. Detta är dock inte en fråga som behöver regleras i vattentjänstplanen.

Fastighets- och gatukontoret anser att det ligger i Miljönämndens uppdrag att beskriva eventuella brister i dricksvattenförsörjningen. Det har inte inkommit synpunkter på eventuella brister och därför behandlas detta inte i vattentjänstplanen.

Servicenämnden noterar att nämndens tidigare framförda synpunkter beaktats. Nämnden anser att vattentjänstplanen är informativ men svårgreppbar och rekommenderar därför att ytterligare vikt läggs vid dokumentets layout inför slutversionen.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Fastighets- och gatukontoret noterar detta och ser över dokumentets layout i möjligaste mån.

Stadsbyggnadsnämnden, Malmö stad, ställer sig positiv till förslaget till vattentjänstplan och konstaterar att nämndens tidigare lämnade synpunkter beaktats i granskningsversionen. Stadsbyggnadsnämnden ser att det finns potential att utveckla vattentjänstplanen som styrinstrument vid framtida aktualitetsprövning i enlighet med lagstiftningen. Nämnden ser därtill ett behov av att en samverkansfunktion för vattenfrågor etableras mellan berörda nämnder och VA SYD, för att bland annat hantera samordning av organisationernas planering och åtgärder samt handläggarstöd i arbetet med frågor som berörs av vattentjänstplanen.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Fastighets- och gatukontoret instämmer i synpunkterna och konstaterar att den mycket relevanta frågan om samverkansfunktion ska hanteras inom Vattenmyndigheten södra Östersjöns åtgärdsprogram 2022-2027, kommunåtgärd 1.

Statliga verk och myndigheter, nätverk och institut

Länsstyrelsen Skåne anser fortsatt att vattentjänstplanen är välskriven och informativ på ett översiktligt plan och bedömer att tidigare framförda synpunkter, i stort beaktats tillfredställande. Dock saknar Länsstyrelsen perspektiv på nöd- och släckvatten i planen.

Vidare saknar Länsstyrelsen en tydligare tidplan och underlag för behovsutredningen och genomförande av utbyggnad i utpekade VA-utbyggnadsområden. Detsamma gäller även för den utredning om koloniområden som avses utföras.

Länsstyrelsen anser att vattenverk samt planer för vattenskyddsområden bör beskrivas i större detaljgrad. Länsstyrelsen anser att det vore positivt om stycket om dricksvattennätets status utvecklades. Vidare saknar de redogörelse för dagens dricksvattenförluster från ledningsnätet.

Länsstyrelsen framför att man för samtliga anläggningar behöver redogöra för dagens belastning och bedömt kapacitetstak med dagens utformning så att det mer tydligt framgår hur stora förnyelse- och utvecklingsbehov som finns i förhållande till den förväntade befolkningsutvecklingen. En sådan bedömning är också av stor vikt för att man ska kunna bedöma hur väl vattentjänstplanen fyller sin funktion för långsiktig planering genom att möjliggöra mer konkreta jämförelser med den kommunala översiktsplaneringen.

Länsstyrelsen lyfter även vikten av att redovisa samtliga anläggningars belastning, kapacitetstak samt status så att kommunen i sin översiktsplanering ska kunna ta hänsyn till detta.

Länsstyrelsen saknar fortsatt en beskrivning av hur skyfall kan komma att påverka dricksvatten, exempelvis i fråga om ytvattenavrinning eller ändrade grundvattenförhållanden.

Fastighets- och gatukontoret kommentar: Fastighets- och gatukontoret instämmer i behovet av att planera för nödvatten samt brand- och släckvatten. Men eftersom detta inte är frågor som regleras inom ramen för lag om allmänna vattentjänster behandlas det inte heller i vattentjänstplanen. Detta innebär dock inte att det saknas planering.

Planen pekar ut två VA-utbyggnadsområden. Av dessa har planen föreslagit att ett förses med allmänt VA i samband med att det detaljplaneläggs för tillkommande bebyggelse (Tullstorp). Vad gäller det andra området (Södra Sallerup) är planering för VA-utbyggnad redan påbörjad. Översynen av spillvattenhanteringen på koloniområdena är ett pågående arbete. Dialog sker kontinuerligt med Miljöförvaltningen och kolonistugeägarna.

Fastighets- och gatukontoret motsätter sig länsstyrelsens önskemål om att beskriva vattenverk och vattenskyddsområden i detalj mot bakgrund av att detta rör säkerhetsklassade element i den allmänna VA-anläggningen. Vattenförlusterna i VA SYDs medlemskommuner redovisas i Års- och hållbarhetsredovisningen. Förlusterna i Malmö beräknades 2024 vara 9,4%, vilket är under medel för Sverige (25%). Arbetet med att minska läckor är ett arbete som genomförs kontinuerligt på VA SYD.

Fastighets- och gatukontoret instämmer i synpunkten om att kapaciteten i hela VA-anläggningen bör vara ett underlag för kommunens översiktliga planering. Den informationen förmedlas emellertid direkt inom ramen för framtagande av såväl översiktsplaner som detaljplaner. Kommunerna har de senaste åren reviderat sina befolkningsprognoser betydligt. VA-beredskapsutredningen som i nuläget är på remiss kan leda till att nya krav ställs på VA-anläggningen. Detta sammantaget innebär att kopplingen mellan VA-anläggningens kapacitet och kommunens planering bör ses över i direkt anslutning till översiktsplaneprocessen.

Fastighets- och gatukontoret har gjort bedömningen att skyfall inte kommer att påverka de dricksvattentäkter som används inom VA SYD eller Sydvatten. Inte heller bedöms grundvattentäkter påverkas. Därför behandlas frågan inte i vattentjänstplanen. När det gäller anläggningar för beredning och distribution ingår hantering av skyfallsrisker inom kontinuitetshantering.

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt (Länsstyrelsen i Kalmar Län), ser positivt på att Malmö stad har tagit del av Vattenmyndighetens

yttrande. Vattenmyndigheten ser att vissa kompletteringar gjorts samt att det förtydligats att en åtgärdsplan (med syfte att kunna följa MKN vatten) i enlighet med Vattenmyndighetens kommunåtgärd 5 ska tas fram.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Fastighets- och gatukontoret noterar detta.

RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE

Inga reservationer eller särskilda yttranden har lämnats in.

Bilaga 1. YTTRAN DEN I SIN HELHET

Miljönämnden

Miljönämnden konstaterar att granskningsversionen har förtydligat några av nämndens synpunkter från samrådet och att planen visar på nuläget för de allmänna VA-tjänsterna och behoven framåt. Däremot anger planen fortsatt inte någon ambitionsnivå eftersom mål och åtgärder inte är tidsatta, prioriterade eller mätbara.

Miljönämnden menar att trots vissa förtydligande och förklaringar i granskningsversionen så saknar vattentjänstplanen fortsatt tydliga mål, ambitioner och prioriteringar. Kapitlet som rör VA-utbyggnad är den del där det tydligast framgår vad som avses åstadkommas under planperioden men för de andra delarna är ambitionsnivån, och vilken positionsförflyttning som avses, fortsatt oklar.

Vattentjänstplanen inriktar sig på åtgärder som i första hand adresserar VA SYDs och Sydvattens arbete eftersom dessa organisationer är ansvariga för de allmänna vattentjänsterna i staden. Planen ska dock beslutas av kommunfullmäktige som inte styr över VA SYDs verksamhet. Det innebär i praktiken att vattentjänstplanen inte är ett styrande dokument utan istället kan ses som en slags kunskapssammanställning. För att kunna bli vägledande för beslut och ett underlag som hjälper staden att nå övergripande målsättningar ser miljönämnden att planen även behöver hanteras i VA SYDs och Sydvattens beslutande instanser.

Vattentjänstplanen beskriver inte de allmänna vattentjänsternas påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten men det tas upp som en föreslagen åtgärd. Miljönämnden vill trycka på vikten av att ett sådant arbete initieras snarast och att det sker i form av ett stadsövergripande arbete med strategisk vattenplanering.

Bedömning av behovet av allmänna vattentjänster

Miljönämnden vill återigen poängtera att det inte är miljöförvaltningen som ska ta fram en utredning gällande stadens koloniområden utan att det är fastighetsägarens ansvar d.v.s. fastighet- och gatukontorets. Detta bör ändras i texten för att undvika missförstånd.

När det gäller behovet av allmänna vattentjänster och Toarps Ekoby så nämns endast deras enskilda avloppsanläggning men inte deras vattenanläggning. Miljönämnden menar att även vattenanläggningens status och eventuella framtida behov behöver beskrivas.

Servicenämnden

Av samrådsredogörelsen (s. 5-6) framgår att tekniska nämnden och fastighet- och gatukontoret har tagit del och beaktat de i samrådsskedet framförda synpunkterna från servicenämnden. Sedan samrådsskedet och inför granskningsskedet har ett par övergripande justeringar gjorts i Vattentjänstplan för Malmö, som svarar till stor del på de av servicenämnden framförda synpunkterna.

Vattentjänstplanen är informativ, om än både massiv och lite svårgreppbar med sina olika ingående delar. I syfte att skapa tillgänglighet och stöd för läsare föreslås att det läggs vikt vid dokumentets layout inför slutversionen.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig positiv till vad som redovisas i förslaget till vattentjänstplan för Malmö.

Nämnden konstaterar att planen i granskningsversionen har förtydligats och kompletterats utifrån inkomna synpunkter från stadsbyggnadsnämnden och andra remissinstanser under samrådet.

Stadsbyggnadsnämnden ser att det finns potential att utveckla vattentjänstplanen som styrinstrument vid framtida aktualitetsprövning i enlighet med lagstiftningen. Nämnden ser därtill ett behov av att en samverkansfunktion för vattenfrågor etableras mellan berörda nämnder och VA SYD, för att bland annat hantera samordning av organisationernas planering och åtgärder samt handläggarstöd i arbetet med frågor som berörs av vattentjänstplanen.

Statliga verk och myndigheter, nätverk och institut

Länsstyrelsen Skåne

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne anser fortsatt att vattentjänstplanen är välskriven och informativ på ett översiktligt plan. Länsstyrelsen anser dock fortsatt att det finns en tydlig förbättringspotential för planen, särskilt i fråga om detaljnivån då såväl målsättningar som nulägesbeskrivningar är relativt ytliga i förhållande till planens syfte.

I Länsstyrelsen mening har de synpunkter som framförts avseende rollfördelningen mellan kommunen och VA SYD i stort beaktats tillfredställande utifrån de ändringar som gjorts samt de kommentarer som framgår av samrådsredogörelsen, även om det i viss mån fortfarande finns oklarheter i enskilda ansvarsfrågor.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen saknar perspektiv på nöd- och släckvatten i planen.

Gällande de synpunkter som lyfts kring förhållandet mellan kommunal översiktsplanering och vattentjänstplanen vill Länsstyrelsen särskilt belysa vikten av att planerna ska kunna synka med varandra. Detta så att man inte översiktsplanerar för ny markanvändning som inte kan bemötas med tillräckliga åtaganden för va-anläggningarnas kapacitet. Av denna anledning är det särskilt viktigt att sådan kapacitet ska kunna framgå ur vattentjänstplanen och angränsande dokument.

Del 1: Bedömning av behovet av allmänna vattentjänster

Länsstyrelsen saknar fortsatt en mer tydlig tidsplan och underlag för behovsutredningen och genomförande av utbyggnad i utpekade VA-utbyggnadsområden. Detsamma gäller för den utredning som avses utföras i de koloniområden som pekats ut som VA-utredningsområden. Även om planen inte är bindande bör man i alla fall genom ett tidsspann redogöra för när detta arbete planeras så att detta kan sättas i förhållande till planens tidshorisont och återkommande revideringar.

Del 2: Den allmänna Va-anläggningen

Länsstyrelsen anser att de ändringar som gjorts i detta stycke är positiva men att förbättringspotential fortsatt finns.

Noterbart bör vattenverk beskrivas i större detaljgrad, gärna med egna stycken på samma sätt som redan görs för avloppsreningsverken. Detta gäller särskilt för Bulltofta då det är geografiskt beläget i kommunen. Man bör även redogöra för vilka eventuella planer som finns kring vattenskyddsområden.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att det tillkommit ett stycke om dricksvattennätets status. I Länsstyrelsens mening vore det dock positivt om redogörelsen för detta utvecklas då det i det aktuella planförslaget får förhållandevis lite utrymme i jämförelse med styckena om spill- och dagvattenledningar. Som tidigare anført i samrådsskedet bör planen även redogöra för dagens dricksvattenförluster från ledningsnätet.

För samtliga anläggningar behöver man vidare i alla fall redogöra för dagens belastning och bedömt kapacitetstak med dagens utformning så att det mer tydligt framgår hur stora förnyelse- och utvecklingsbehov som finns i förhållande till den förväntade befolkningsutvecklingen. En sådan bedömning är också av stor vikt för att man ska kunna bedöma hur väl vattentjänstplanen fyller sin funktion för långsiktig planering genom att möjliggöra mer konkreta jämförelser med den kommunala översiktsplaneringen.

Utöver ovanstående borde respektive anläggningsbeskrivning även innefatta mer utförliga beskrivning av eventuella kända problem och väsentliga underhållsbehov i anläggningen för att mer tydligt illustrera vilka tryckande investeringsbehov som finns för att vidhålla en god status.

Vidare anser Länsstyrelsen att det vore positivt att ha med mer information om anläggningarnas totala omfattning, exempelvis i fråga om den totala längden av respektive ledningsnät, en bedömning av hur stor andel av detta som har en tillfredställande status, trender kring bräddningsvolym och uppgifter om antalet pumpstationer för att ge en bättre överblick.

I de avrundande styckena som rör Kontinuitetsarbete inklusive skyfallsplanering saknar Länsstyrelsen fortsatt en beskrivning av hur skyfall kan komma att påverka dricksvatten, exempelvis i fråga om ytvattenavrinning eller ändrade grundvattenförhållanden.

Information

Länsstyrelsens yttrande begränsar inte Länsstyrelsens möjligheter att framgent ställa krav enligt lag (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster om uppgifter framkommer eller omständigheter uppstår som föranleder sådana krav.

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt (Länsstyrelsen i Kalmar Län)

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt (nedan Vattenmyndigheten) har tagit emot förslag till vattentjänstplan för Malmö stad.

Vattenmyndigheten ser positivt på att Malmö stad har tagit det av Vattenmyndighetens yttrande. Vi ser att ni gjort vissa kompletteringar i er vattentjänstplan och att ni även avser att ta fram en åtgärdsplan (med syfte att kunna följa MKN vatten) i enlighet med Vattenmyndighetens kommunåtgärd 5.

Vattenmyndigheten har inga ytterligare synpunkter.

Bilaga 2. SÄNDLISTA FÖR REMISSUTSKICK

VA SYD

Sydvatten

Länsstyrelsen Skåne

Region Skåne

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt

Sege å Vattendragsförbund och vattenråd

Öresunds vattenvårdsförbund

Sydvästkånes grundvattenkommitté

Lunds kommun

Burlövs kommun

Staffanstorps kommun

Svedala kommun

Lomma kommun

Vellinge kommun

Malmö stad – Stadsbyggnadsnämnden

Malmö stad – Miljönämnden

Malmö stad – Stadskontoret

Malmö stad – Servicenämnden

LRF Skåne

Fastighetsägarna Malmö

Fastighetsägare i VA-utbyggnadsområden, utredningsområden samt uppföljningsområden